

28. NEDJELJA: OSJEĆAJ ZAHVALNOSTI
(Lk 17, 11-19)

Iskustvo (ne)zahvalnosti među nama ljudima pomaže nam razumjeti današnju evanđeosku poruku. Kada jedni drugima nešto darujemo ili u nečemu pomognemo ili pokažemo neki znak pažnje, ražalosti nas ako izostane riječ 'hvala' i ako drugi naš dar, pomoć ili pažnju uzmu zdravo za gotovo. I ne radi se pritom da našu brižnost unaprijed uvjetujemo iskazanom zahvalnošću, nego jednostavno želimo osjetiti da su drugi prepoznali našu brigu, da vide kako nam je stalo do njih. Zahvalnost je znak da drugi prepoznaje i prihvaća našu naklonost i dobročinstvo: 'Zahvaljujem ti zato što ti nešto značim, zato što vidim da ti je stalo do mene, hvala ti što mi želiš pomoći, obradovati me, utješiti...'. S pravom možemo reći da ne postoji zdrav i normalan odnos među ljudima, prijateljima, roditeljima i djecom, u braku ako ne postoji međusobna zahvalnost. I najčešće zaboli upravo nezahvalnost najbližih. Zbog nedostatka zahvalnosti mnogi odnosi dospiju u krizu, a ljudi rezignirano kažu: 'Ne isplati se činiti dobro'.

Što je suprotnost zahvalnosti? Mi bismo odgovorili: nezahvalnost. Ali mislim da bi bilo ispravnije reći: *samorazumljivost*. Tada netko prima dar ili pokazano dobročinstvo ravnodušno, hladna srca, bez zahvalnosti. Svima nam je poznata takva situacija: kada imamo pune ruke i bogatu trpezu, lijepe kuće i materijalno osiguranu egzistenciju, ali u svemu tome nedostaje radost, jer se sve to 'konzumira' kao nešto po sebi razumljivo. Zahvalnost i radost – dvije su sestre. Komad kruha kojega u

miru i zahvalnosti blagujemo može više obradovati nego neki rafinirani obrok koji blagujemo bez osjećaja zahvalnosti.

Današnje evanđelje opisuje što se dogodilo s jednim od deset gubavaca koji je ozdravio. "Jedan od njih, čim vidje da je ozdravio, povratio se slaveći Boga u sav glas." On je u daru ozdravljenja prepoznao znak: netko je vidio njegovu bijedu, imao sućuti prema njemu. Čovjek je u svom ozdravljenju prepoznao Božju ljubav na djelu. Nije samo njegova koža očišćena od gube, već je i njegovo srce ispunjeno. I zato osjeća potrebu da se vrati, zahvali, slavi Boga. U svom je ozdravljenju susreo Boga. Upravo je to nedostajalo onoj ostaloj devetorici. I oni su očistili svoju kožu od gube, ali u njihovom srcu ozdravljenje nije imalo odjeka. Oni su se vratili kući a da nisu susreli Boga. "Gdje su još devetorica? Ni jedan se ne nađe da se vrati i Bogu zahvali, osim ovoga tuđina!"

Zahvalnost je plod prave vjere. Možemo živjeti, uvjereni da je sve što imamo nešto po sebi razumljivo - naš život, zdravlje, jelo i piće, ukućani i prijatelji, naše sposobnosti i nadarenosti - ili iz duboke vjere koja na svemu zahvaljuje Bogu i ljudima. Zahvalnost je pokazatelj naše vjere. Ljudi koji su razvili naviku zahvaljivanja i kojima je zahvalnost način razmišljanja, osjećanja, stil života, svaki dan otkrivaju da imaju na čemu biti zahvalni Bogu i ljudima.

Katkada se vjernici pitaju što imaju od toga ako nedjeljom dolaze na svetu misu. Svake nedjelje okupljamo se na euharistijsko slavlje kako bismo slavili i zahvaljivali Bogu, učili se zahvalnosti. Razvijajući naviku zahvaljivanja oslobađamo se slijepe samorazumljivosti i postajemo zahvalne osobe. Samo vjera koja budi osjećaj zahvalnosti prepun strahopoštovanja, prepoznaje uvijek nove dolaske Božje ljubavi u naš život.

29. NEDJELJA: NEUSLIŠANE MOLITVE? (Lk 18, 1-8)

Je li Bog kao sudac iz današnje Isusove prispodobe? Nije. Bog je drugačiji od suca iz današnje prispodobe. Zar Bogu treba dodijavati kako bi se on smilovao i uslišao našu molitvu? Nipošto! U evanđeoskoj prispodobi ne radi se o sucu, nego o udovici, njezinu stavu i molitvi.

Zasigurno su nam poznate neke osobe u našoj sredini, u obitelji ili u susjedstvu, a možda su i naši prijatelji, kojima je sve teže moliti. Imaju osjećaj da su njihove molitve neuslišane. Više se ne trude svoje potrebe i nevolje donijeti pred Boga. Bog im je daleko. Međutim, prestati moliti znači *prestati vjerovati*. Današnji evanđeoski odlomak možemo povezati upravo sa situacijom vjernika koji su se umorili od molitve, posumnjali u nju, postali nesigurni u smislenost molitve. To je ozračje koje nas okružuje. Je li nas Bog stvarno čuje? Ljudi prestaju vjerovati u Boga kada ništa više od njega ne očekuju. Upravo se to događa u životu mnogih oko nas. Prestali su kucati na njegova vrata. Logično je prestati moliti ako se ne vjeruje da Bog čuje i vidi.

324

Otvaramo se drugima i s njima dijelimo naše najintimnije osjećaje, probleme i nevolje samo ako osjetimo da je ta osoba spremna saslušati, da nas može razumjeti. Današnja prispodoba stoga ne želi samo opomenuti i potaknuti na ustrajnu molitvu. Ona ojačava temelj molitve, to jest unutaranju izvjesnost da Bog sluša svaku molitvu. Isus jasno kaže da je Bog Otac koji čuje i vidi.

Kako sve to spojiti s iskustvom i činjenicom da unatoč tolikih molitvenih zaziva na zemlji još uvijek vlada pravo jačega, a ljudi žive u međusobnoj mržnji, da su dobra zemlje tako nepravedno podijeljena? Nemamo na to lak odgovor. Isus je učitelj molitve. U molitvi nije riječ samo o osobnim interesima i željama pojedinca. Molitva Očenaša uči nas moliti stavljajući nam pred oči uzvišene ciljeve: dolazak kraljevstva Božjega, ostvarenje volje Božje na zemlji, skrb za kruh svakidašnji, poziv na praštanje, oslobođenje od zla.

Dok molimo, valja osvijestiti tajnu *ovisnosti* Boga o nama ljudima. Božje djelovanje u svijetu u korist pravednosti i pomirenja ovisno je o suradnji ljudi s Bogom. Bog ne oklijeva dati dar svoga Duha, ali on ga može dati samo ondje gdje se taj dar želi primiti otvorena i iskrena srca. Nije Bog odgovoran zato što ljudi jedni druge iskorištavaju i svojim ponašanjem izobličuju lice zemlje. Bog želi sve obnoviti. Ali treba suradnike koji se velikodušna i otvorena duha stavljaju na raspolaganje. Bog je pun inicijativa, ali je nemoćan bez ljudske suradnje.

Isus jasno kaže da Bog sluša svaku molitvu. Možda i ne slutimo koliko svi mi živimo od mnogih nepoznatih molitelja. Svaka molitva otvara prostor da se događa volja Božja u ljudskoj povijesti. Ništa što se moli u jedinstvu s voljom Božjom, ne ostaje

bez odgovora – pa i onda kada to odmah ne opažamo. Isusov Bog nije kao sudac iz prispodobe kojega treba natjerati da pomogne, nego je od početka prema nama dobrohotan i susretljiv.

I kada se svake nedjelje okupljamo na zajedničku molitvu mi zapravo molimo za čitavi svijet, osobito za sve one koji su se zbog različitih razloga umorili i prestali moliti. Okupljamo se na euharistijsko slavlje jer još nismo prestali vjerovati i preporučivati naše bližnje, svijet i sve ljude Bogu. Crkva moli za sve koji više ne mogu ili ne žele moliti, ili pak ne znaju kako uzdignuti svoje ruke i srce Bogu, u povjerenju i pouzdanju. U toj vjeri ustrajno molimo. I zahvaljujemo za tu vjeru na svakom euharistijskom slavlju.

30. NEDJELJA: FARIZEJ I CARINIK (Lk 18, 9-14)

Mi ljudi često stvaramo sliku o sebi tako što se uspoređujemo s drugima oko sebe. Vidimo sebe u odnosu na ono što nas s drugima povezuje ili razlikuje od njih. Jesmo li bolji ili lošiji od drugih, sposobniji, pametniji, okretniji od drugih? Takva uspoređivanja često su povezana s vrjednovanjima drugih. Može se osjećaj osobne vrijednosti izgrađivati *na račun drugih*. Doduše, ne možemo istinski živjeti bez zdravog osjećaja osobne vrijednosti. Možemo sebe ljubiti i prihvatiti samo ako u sebi prepoznajemo vrijednost, ako sebe cijenimo. Međutim, nešto je sasvim drugo kada ljudi visoko mišljenje o sebi dokazuju ili imaju na račun drugih, to jest kada druge omalovažavaju i podcjenjuju kako bi sebe uzdigli. Često se vlastiti stil života brani tako što se prezire one koji žive drugačije od nas. Na to upozorava današnje evanđelje. “Nekima pak koji se pouzdavahu u sebe da su pravednici, a druge podcjenjivahu, reče zatim ovu prispodobu.”

U današnjem društvu sve je manje onih koji se hvale svojom pobožnošću, postom ili milostinjom. Živimo u sekulariziranom i post-kršćanskom društvu u kojemu nečija religioznost nije ono po čemu se netko vrjednuje. Precjenjivanja ili podcjenjivanja u našem društvu odvijaju se na drugim područjima života. I površno zapažanje situacije u hrvatskom društvu jasno pokazuje da se ljudi mjere prema materijalnom statusu, titulama, uspjehu, ljepoti, inteligenciji i sl. Djeci i mladima veoma rano

šaljemo poruku da nečija vrijednost ovisi o socijalnom porijeklu i uspjesima u školi. Osobito nezaposleni ljudi imaju veliki problem s osobnom vrijednošću.

U primjeru iz evanđelja valja uočiti ono što se danas rado naziva 'govor tijela'. Farizej stojeći uspravan, upućuje zahvalnu molitvu za sve ono što praktično čini u svojoj pobožnosti. Carinik, ostajući daleko, ne usudi se ni očiju podignuti prema nebu, već se udario u prsa i molio za oprostjenje svojih grijeha. Farizejeve konkretne čine ne treba obezvrijediti, kao što loše ponašanje carinika ne treba uljepšavati. Farizej živi pobožan život koji zaslužuje svaku pohvalu. Carinik se izlaže vlastitoj istini. Za obojicu se može reći da njihova molitva odgovara njihovoj trenutnoj životnoj situaciji. Jedan od njih, farizej, međutim, prezire i uništava molitvu drugoga (carinika) tako što vlastito stajanje pred Bogom pretvara u nadmoćno uzdizanje nad carinikom. Ne zahvaljuje Bogu zato što ide ispravnim putem, nego zato što nije kao drugi. I tako upropašćuje vlastitu pobožnost.

U naše vrijeme uloge su se zamijenile: danas više nije tako neobično vidjeti i čuti grješnike koji sebe drži istinskim pravednicima i koji se hvastaju svojom čestitošću i iskrenošću, pokazujući prezir prema onim čestitim vjernicima, koji još uvijek idu u crkvu. Filmovi, internetske stranice, romani i dnevni tisak promijenili su u heroje ljubaznog lopova, simpatičnu prostitutku, varalicu velikog srca, oslikavajući ih kao žrtve lošega društva i sl. Kako, dakle, govoriti tim novim 'carinicima' koji zahvaljuju Bogu što nisu 'farizeji'?

Kojemu od dvojice molitelja sam sličniji? Kako stojim pred Bogom? Što i kako molim? Što mislim o sebi i onima koji nisu došli na svetu misu?

Samopravednost koja bi proizlazila iz prezira prema drugima zatvara srce. Isus je propovijedao Božju milosrdnu ljubav prema svim ljudima. Ta ljubav čini svakoga vrijednim poštovanja. Pa i onda kada je taj čovjek kompromitiran vlastitim slabostima ili grješnim životom. Samo Bog poznaje ljudska srca. Ne treba donositi konačne sudove o drugima pred Bogom. Svatko je kadar obratiti se. Poniznost i zdravi osjećaj osobne vrijednosti međusobno su povezani i jedno drugo hrane.

31. NEDJELJA: ISCJELJENJE ZAKEJA
(Lk 19, 1-10)

Isusu su njegovi suvremenici prigovarali što se druži s kompromitiranim ljudima: “Dođe Sin Čovječji: jede i pije, a vi velite: ‘Gle, izjelice i pijanice, prijatelja carinika!’” (Lk7, 34) Takav jedan bio je carinik Zakej. Bogat i imućan čovjek. Iako nije bio bolestan, može se reći da je u susretu s Isusom ‘iscijeljen’. O kakvoj je bolesti ovdje riječ?

Zakej je bio ‘izgubljen’. Njegovo bogatstvo stečeno je na nepravedan i nepošten način. Kako je bio glavni carinik, on je visoki položaj iskoristio za osobni probitak. Obogatio se na račun drugih. Zakej se klanja i služi bogu novca. Zbog svega toga pobožni su ga ljudi u Jerihonu odbacili, otpisali. On je grješnik. Netko koga se treba kloniti, izbjegavati. I tako je Zakej živio u materijalnom blagostanju, ali izoliran od zajednice ljudi. Negdje duboko u sebi sve je to potisnuo, ali ga je mučio taj osjećaj izdvojenosti.

Želi vidjeti Isusa. “Ali nije mogao od mnoštva naroda, jer je bio malog rasta. Zato potrči naprijed, uspe se na divlju smokvu da ga vidi, jer je tuda morao proći.” Pomalo neobičan prizor: bogat čovjek uspinje se na stablo kako bi mogao vidjeti čovjeka koji prolazi gradom okružen mnoštvom. Isus *preuzima inicijativu*. Vidi unutarnju potrebu ovog čovjeka koji živi u sjeni smrti. “Zakeju, siđi žurno. Danas mi je boraviti u tvojoj kući.” Isus u znatiželji Zakeja prepoznaje njegovu duboku nevolju.

“On siđe brzo te ga s veseljem primi u goste.” Ne znamo o čemu se u kući razgovaralo. Poznat nam je samo ishod susreta. Zakej je *otvorio svoje srce*. Ne želi se više bogatiti na račun drugih ljudi. Spreman je svima nadoknaditi nanesenu štetu. Smrtonosni otrov pohlepe više ne vlada njime. Slobodan je. Dijeli s drugima materijalne stvari. Prešao je iz smrti u život. Isusova prisutnost i naklonost potakla ga je na obraćenje. Zakej se pokazuje pred ljudima kao iscijeljen čovjek. I Isus potvrđuje ozdravljenje: “Danas je došlo spasenje ovoj kući, jer je i on Abrahamov sin”. Isus je došao potražiti ono što je izgubljeno. To je bio njegov životni program. Bog ne želi smrt grješnika, nego obraćenje i život. Božja mjerila su drukčija.

Evandelist Luka u svom pripovijedanju ističe dva motiva koja bismo trebali zapaziti: *žurba i radost*. “Zakeju, siđi brzo...”. I on mora žurno sići, kao što je nekoć Marija žurno pohitila Elizabeti

ili kao što su pastiri na glas anđela požurili do jaslica. To je dinamika Duha Božjega koji potiče na hitnju. I sve se zbiva u ozračju radosti. Radost želi sve promijeniti. Kada se evanđelje primi otvorena srca, rađa se velika radost. I ta se radost zatim dijeli s drugima.

Sve to vrijedi i za nas kada se okupljamo na euharistijsko slavlje. Svake nedjelje je 'danas' kada Bog dolazi među nas i pozove na obraćenje. Čovjek je sposoban obratiti se, iako su istinska obraćenja rijetka. I oni koji su osuđivali Zakeja pozvani su promijeniti način razmišljanja i povjerovati u mogućnost obraćenja.

32. NEDJELJA: BOG ŽIVIH I MRTVIH (Lk 20, 27-38)

Dobro je prisjetiti se povijesne pozadine današnjega evanđeoskoga prizora. Naime, ako je muž ostavi ženu bez potomstva, tada je njegov brat dužan uzeti je sebi za ženu i na taj način preuzeti odgovornost i skrb za udovicu. Unutar takvog zakonskog okvira smješta se današnja pomalo neobična evanđeoska zgodna.

Saduceji, koji tvrde da nema uskrsnuća, postavljaju Isusu pitanje o tome komu će o uskrsnuću pripasti žena koja je imala sedmero braće za svoje muževe i nijedan od njih nije ostavio potomstvo. Možda nam izgleda neobično da su se ljudi u Isusovo vrijeme prepirali oko uskrsnuća mrtvih. Međutim, u to vrijeme mnogi Isusovi suvremenici nisu vjerovali u osobno uskrsnuće. Mogućnost nastavka života vidjeli su isključivo u svome potomstvu. Postojala je, doduše, nada da se Božja vjernost proteže onkraj smrti i da obuhvaća osobni život pojedinca, ali u takvo nešto mnogi nisu vjerovali.

U opisanom slučaju koji Isus treba razriješiti ne radi se toliko o istinskom sučeljavanju i raspravi, nego se želi protivničko stajalište učiniti smiješnim. Pitanje kojemu će od sedmorice braće o uskrsnuću pripasti žena, treba zbuniti, uvesti u nepriliku. Na vječni život primjenjuju se predodžbe iz našega svijeta, i te odveć ljudske predodžbe trebaju potvrditi nemogućnost uskrsnuća mrtvih. I za naše skeptične suvremenike čini se nemogućim zamisliti ponovno oživljavanje mrtvih, odnosno,

ljudske tjelesnosti. Nije li čitava ta zamisao o uskrsnuću mrtvih smiješna i nemoguća, plod čiste fantastike?

Isus odgovara: “Djeca se ovoga svijeta žene i udaju. Ali oni koji se nađu dostojni da budu dionici onoga svijeta i uskrsnuća od mrtvih, niti će se ženiti niti udavati”. Ali ne zbog toga što bi ženidba bila po sebi nešto manje vrijedno, nego zato što ženiti se i udavati pripada ljudskom životu u prostoru i vremenu, u povijesti, ali ne i vječnom životu u kojemu je ljudska povijest dosegla svoj konačni cilj. Isto tako, budućem životu ne pripada više ni smrt, jer je u drugom svijetu smrt pobijeđena. Naše ljudske mogućnosti predočavanja i zamišljanja vječnog života potpuno su pod utjecajem našeg iskustva života u prostoru i vremenu i time nužno izražavaju napetost između života i smrti, radosti i žalosti, noći i dana. Stoga nam je teško, iz naše zemaljske perspektive, zamisliti život bez smrti, radost bez žalosti, postojanje bez rastanka. Međutim, Isus jasno potvrđuje postojanje drugoga života, za kojim u dubini duše ljudi čeznu.

Protivnici vjere u uskrsnuće pogrešno su postavili pitanje. Oni su pitali *kako* uskrsnuli život izgleda. Nisu *pitali o Bogu*. I tako su promašili temu. Ispravan pristup temi zagrobnoga život jest pitanje tko je Bog. U povezanosti s tim pitanjem nastala je nada u uskrsnuće. Ta nada oslanja se na Božju vjernost. Bog je Bog živih i mrtvih.

Na koji će način Bog potvrditi svoju vjernost i prema mrtvima, nama ljudima nije lako zamisliti. A to i nije nužno. Vjera polaže svoju nadu u Boga čije mogućnosti ne možemo ni zamisliti. Vjera pušta da Bog bude Bog! Kada bi Boga pokušali ograničiti samo na ono što mi ljudi možemo zamisliti i sebi predočiti, tada Bog više ne bi bio Bog. Bio bi neki ljudski konstrukt. Uostalom, zbog čega bi se sve ono što je uopće moguće zamisliti i ostvariti, trebalo ravnati prema našim ljudskim sposobnostima zamišljanja! Vjernik se oslanja na Božju vjernost, a Bog ispunja ljudsku nadu.

Svako euharistijsko slavlje jest slavlje Isusove smrti i uskrsnuća. Na njemu je Bog pokazao što može učiniti u svojoj vjernosti životu. Isusovo uskrsnuće je Božji odgovor na ljubav koja daruje samu sebe. I svake nedjelje slavimo stvarnost uskrsnuća mrtvih koja je već započela i koja nas poziva na uskrisavanje prije smrti.

33. NEDJELJA: VRIJEME SVJEDOKÂ
(Lk 21, 5-19)

330

Znatan broj prvih kršćana očekivao je neposredni Kristov povratak (paruzija) i svršetak ljudske povijesti. Ta napetost iščekivanja svršetka svijeta može se osjetiti u današnjem evanđelju. Traže se znakovi koji potvrđuju skori Kristov dolazak. Istodobno, evanđelist Luka računa s još malo vremena koje je preostalo. “Kad čujete za ratove i bune, nemojte se prestrašiti! Jer to se mora dogoditi najprije, ali nije odmah svršetak!” To vrijeme pred svršetak nije vrijeme pasivnoga iščekivanja. Ono ima svoj smisao. To je *vrijeme svjedokâ*. Evanđelje treba propovijedati svim ljudima i narodima, usprkos mržnji i progonstvima kojima su izloženi Isusovi učenici. “To će vam biti prigoda da date svjedočanstvo.”

Učenici će iskusiti kako im Uskrsli daruje riječ i spoznaju kojoj se nitko neće moći oduprijeti. “Zapamtite da vam ne treba unaprijed pripremati obrane, jer ću vam ja dati rječitost i mudrost kojoj se neće moći suprotstaviti i oduprijeti vaši neprijatelji.” U vremenu progonstva raste mogućnost da se navijesti evanđelje svim ljudima, a u hrabrom i neustrašivom svjedočenju učenici će osjetiti snagu ‘odozgo’, silu Duha Svetoga, dar Uskrsloga Gospodina. To je vrijeme rasta i dozrijevanja, vrijeme da se ‘zadobije život’ kroz praksu nasljedovanja Isusa.

Danas kršćani koji žive na Zapadu uglavnom nisu progonjeni. Vremena kada se zbog vjere proganjalo i ubijalo pripadaju prošlosti. U današnjemu pluralističkom društvu nastoji se načelno poštivati sloboda mišljenja i religijskih uvjerenja. Crkva je izgubila monopol nad duhovnošću. Raznolika ‘religiozna ponuda’ više-manje ravnopravno konkurira u zapadnom društvu: od velikih religijskih sustava kao što su hinduizam, budizam, islam i dr., pa do brojnih sljedbi i novih oblika duhovnosti (ezoterija, New age i sl). Na koji način kršćani mogu biti istinska alternativa u današnjem društvu?

Kršćani su pozvani dati svjedočanstvo vjere i života i kada nisu izravno progonjeni. Izazov svjedočenja kršćanske vjere danas se naziva ‘nova evangelizacija’. O tome je već progovorio papa Pavao VI. u apostolskoj pobudnici ‘Evangeliu nuntiandi’. U broju 46. opisuje glavne smjernice nove evangelizacije na sljedeći način: kršćani su pozvani razvijati i prakticirati razumijevanje i prihvaćanje među ljudima; sudjelovati u životu i sudbini svojih

bližnjih; biti solidarni sa svima onima koji se bore za opće dobro; živjeti svoju vjeru u kršćanske vrjednote i održavati eshatološku nadu u nešto što se ne vidi i tek treba ostvariti, i sl. To su velike riječi s obzirom na trenutnu situaciju u našem svijetu. Ali u tome leži smisao postojanja Crkve u vremenu prije svršetka.

Ako želimo pokazati kako je evanđelje put humaniziranja čovjeka i ljudske zajednice, tada smo pozvani potvrditi sve ono što je za opće dobro ljudi i u tome prepoznati Božji poticaj i nadahnuće. Tako Crkva postaje odvjernica ljudske čežnje za mirom i konačnim otkupljenjem svega stvorenoga. Ljudi su kritični prema Crkvi i svećenicima, općenito prema današnjim kršćanima, jer im je slabo i blijedo svjedočenje. Nisu prepoznatljivi niti autentični. Gube na vjerodostojnosti. Žive kao da Isus nije njihov učitelj, a evanđelje put nasljedovanja.

Jedan od oblika svjedočenja kršćanske vjere i nade jest nedjeljno okupljanje na bogoslužje. Mnogi su naši suvremenici izgubili osjećaj za nedjelju i ona je za njih postala samo stanka, odmor ili dan provoda uoči novoga radnoga tjedna. Oni nemaju što slaviti. Kršćani uvijek iznova slave Boga i ustrajno mole da, umjesto ravnodušnosti i obeshrabrenosti, budu odvažni svjedoci evanđelja u današnjem svijetu.

KRIST KRALJ: KRALJEVSTVO RASPETOGA (Lk 23, 35-43)

Engleski pisac John Tolkien u romanu "Gospodar prstenja" opisuje kraljevstvo u kojemu je prijestolje odavno ispražnjeno i bez nasljednika. Kraljevstvo se nalazi u velikoj opasnosti i metežu. I tada se iz šuma sjevera pojavljuje lik koji potječe iz kraljevskog roda. Ubrzo se pokazuje kao hrabar junak. Protjeruje neprijatelje koji su unijeli nered u kraljevstvo. Uklanja svaku bijedu i nepravdu. Zatim zauzima prijestolje svojih prethodnika, na radost naroda. Tolkien opisuje idealni kraljevski lik.

U mas-medijima često se opisuje život kraljevskih obitelji i njihovih članova. Riječ 'kralj' još uvijek ima u sebi neku magičnu privlačnost, jer ona dodiruje ljudsku čežnju za pravednim i mudrim vladarom. I Crkva završava liturgijsku godinu svetkovinom Krista-Kralja.

Kada se u religijskom kontekstu razmišlja o 'kralju', valja imati pred očima prastaru kušnju da se zloupotrebi naslov

‘kralj’. Tako su se, primjerice, kraljevi i vladari često predstavljali kao zemaljski zastupnici nebeskog božanstva. Pozivajući se na takvo ‘hijerarhijski’ i piramidalno shvaćanje Boga, sebe su vidjeli kao njegove zemaljske predstavnike koji su imali pravo tražiti od svojih podložnika bezuvjetnu poslušnost i podložnost. Slične *zloporabe naslova* ‘Krista-Kralja’ bilo je tijekom crkvene povijesti. U ime ‘Kristova kraljevstva’ vodili su se ratovi, a ljudima se oduzimala sloboda. Bilo je to vrijeme povezanosti između prijestolja i oltara.

Nasuprot svemu tome, današnje evanđelje povezuje naslov Krista-Kralja s mukom. Isusovo kraljevstvo jasno se razlikuje od kraljevstva silnika i moćnika ovoga svijeta. Svetkovina Krista-Kralja veže se uz Veliki petak. Naslov – kralj židovski - pričvršćen je na križ. To je čas posvemašnje nemoći Raspetoga. Jedina moć koju Raspeti imao u tom trenutku jest moć nad srcima ljudi. Ona se ne oslanja na oružje, već želi ljubavlju osvojiti ljude. I ta je ljubav istodobno svemoćna i nemoćna, ovisno o tome je li prihvaćena ili odbačena.

U današnjem evanđelju nalazimo prizor u kojemu je moguće prepoznati dva stava prema Raspetome. Prvi je onaj razbojnika koji Isusa grdi i izruguje. On vidi samo nemoć Raspetoga, izručenost onima koji su ga raspeli. Drugi koji je bio raspet s Isusom vidi u svemu što se događa nešto više. On u Raspetom vidi žrtvu ljudskog zla i sljepoće. Usprkos svemu, Raspeti je za njega kralj kojega moli: “Isuse, sjeti me se kada dođeš u svoje kraljevstvo!” Isus mu kaže: “Zaista, zaista, kažem ti, danas ćeš biti sa mnom u raj”. Raspeti ovdje ne oprašta grijeha dobrom razbojniku. On mu obećava vječni život.

Svetkovina Krista-Kralja kojom završava liturgijska godina prigoda je da prepoznamo Božju čežnju za ljudskom ljubavlju, ali uvijek samo u slobodi i iz slobode. Velika je napast htjeti ljudima upravljati nasilno, htjeti iznuditi ljudsku ljubav i privrženost dokidajući njihovu slobodu. Često se žudnja za vlašću nad ljudima može opravdati plemenitim ciljevima kao što su: htjeti dobro, uspostaviti pravedan poredak, zaštititi okoliš od devastacije i sl. Ruski pisac Dostojevski u romanu ‘Braća Karamazovi’ donosi prigovor koji Veliki Inkvizitor upućuje Isusu: ‘Da si dohvatio krunu i mač, svi bi ti se rado podložili. U jednoj te istoj ruci ujedinio bi vladavinu nad tijelima i dušama, i započelo bi kraljevstvo mira. Ti si to propustio... Nisi sišao s križa kada su ti podrugljivo vikali: Siđi s križa i povjerovat

ćemo da si Sin Božji! Ti nisi sišao jer nisi htio preko čuda ljude učiniti robovima... Žudio si za slobodom, a ne pomoću čuda iznuđenom ljubavlju...?.

Ozdravljenje današnjeg svijeta ne može se zbiti silom. Ono je moguće kada se ljudsko srce otvori Božjoj ljubavi koja je pokazana prema nama u Isusu Kristu. I ove nedjelje Krist-Kralj moli za našim euharistijskim stolom. Njegova predanost i bezuvjetna ljubav poziva nas da prihvatimo najizvrsniji, kraljevski put ljubavi čija moć uspravlja i oslobađa ljude, pobjeđuje nasilje i mržnju među njima. Tko njemu služi, čini to dragovoljno.